

ADVENTI BESZÉLGETÉSEK – DR. KEREKESNÉ PYTEL ANNA

2020. december 7.

Igaz, hogy az idei évre sajnos több szempontból is mondhatjuk, hogy a csönd éve volt, de nem kell és nem is szabad hagynunk, hogy ez uralja az életünket.

A vidámság és a muzsika megoldás lehet a szürke, melankolikus időszakokra, s ki mást is kérdezhettünk volna a zene erejéről és fontosságáról, mint Dr. Kerekesné Pytel Annát, vagy ahogyan mindenki hívja, Ani néni. Szó esett az online oktatásról, az adventről, és felcsendül egy szép karácsonyi dal is.

Riporter:

Azt hiszem, hogy Kaposváron vannak azért szép számmal olyan emberek, akiknek, ha kimondjuk a nevét, akkor rögtön mindenki tudja, hogy kiről beszélünk. És Ani néni szerintem pont ilyen. Úgy összeforrt a kaposvári utcaképpel és iskolai élményekkel, mint borsó a héjával.

Ez az év ez egy nagyon furcsa év minden tekintetben. És az oktatás tekintetében meg kiváltképp, hiszen olyan módszereket kellett megtanulni mind a gyerekeknek, mind a pedagógusoknak, amivel eddig még nem kellett operálniuk, és azért Ani néni már hát több, mint 50 éve tanít.

Azért az online világ nem volt része, nagy része ennek a szakmai életútnak, hogyan tudta ezt abszolválni?

Ani néni:

Nagyon köszönöm, hogy ezzel a témakörrel indítjuk ezt a beszélgetést és köszöntöm a hallgatókat is. Igazából jó pap is holtig tanul, szokták mondani.

Én a héten tartottam online órákat középiskolásoknak is, felső tagozatosoknak is. És hát bizony a tudásmegosztásra volt szükségem, hogy a kollégákkal együtt a Lorántffy iskolában, hogy segítsenek, hogy ha én most énekórán szeretném a zenét megosztani a gyerekekkel, akkor azt hogyan is kell technikailag megoldanom, mert a számítógépet már használom, meg pályázatokat írok, meg sok mindent megcsinálok. De azt, hogy én most online meet-en keresztül, a gyerekek ott ülnek előttem, a képernyőn keresztül látom őket és hallanak engem de, hogy közben megosszam Vivaldi Magnificátját, és

közben leállok, és magyarázom, és újból elindítom, hát ez nekem olyan csodálatos élmény volt, a gyerekekkel meg is osztottam ezt az örömet, és éreztem rajtuk is, hogy ők is izgulnak, hogy sikerüljön ez az óra.

Ez most éppen az advent időszakában, ez úgy jól jött nekem is és talán a gyerekek is élvezték ezt a szép Vivaldi muzsikát.

Riporter:

Mit tapasztalt, hogy azért ugye március óta van az online oktatás, ugye itt volt egy nyári szünet is közbe. Ugyanolyan fontos a gyerekeknek, vagy mennyire fontos a gyerekeknek, az hogy az énekórák is jelen legyenek az életükben, ne csak mondjuk a reáltárgyak, vagy a humántárgyak?

Ani néni:

Erről is van sok tapasztalatom.

Ma délelőtt beszaladtam a Lorántffy iskolának az alsó osztályaiba, mert közben segítem a Pálóczi Művészeti Iskolát, meg a Mikrokozmosz Református Művészeti Iskolát is, a hangszeres zenét, a szolfézszt.

És szaladnak hozzám a gyerekek, hogy „Ani néni, hát mikor énekelünk?”, „Ani néni beválthatom az öt kis mókusomat?”, mert jönnek mindig énekelni szünetekbe és akkor kapnak tőlem kis jutalmat és beválthatják. A nagyok hoznak mindenféle kis Kinder játékokat és válogathatnak belőle.

Tulajdonképpen azt veszem észre rajtuk, hogy ők zene nélkül alig vannak már meg. Hogy ők igénylik és ez csodálatos.

A felnőtt kórusaim is folyamatosan írják, hogy „Mennyit szerepeltünk ilyenkor karácsonyba, mentünk Göllétől kezdve mindenfelé, és most meg hova? Sehova sem megyünk, otthon vagyunk.” és „Küldjél már valami szólamot, hogy hadd tanuljak!”.

Riporter:

Mert egyébként működhet egy énekkar így ebben a világban, ebben az online térben?

Ani néni:

Természetesen egyfajta közösségi kisugárzása lehet, hogy találkozunk egymással így virtuálisan, de az, hogy elküldöm a szólamokat, hogy hallgassák, az egy kapcsolat, de

közel sem az az érzelmi állapot, amikor ott együtt csevegünk, próbák előtt vagy próbák után és valamit sikerül úgy együtt megoldanunk, énekelni, azt hiszem, hogy ennél nagyobb öröm talán nincs is.

Riporter:

De azért ez jó hír, hogy a közösség megmaradt ebben az időszakban is és tartják egymással a kapcsolatot?

Ani néni:

Igen, tartjuk a kapcsolatot, mert például van olyan is, hogy valaki sajnos pozitív lett, és akkor gyorsan szalad a riadólánc, „Na, kell kenyeret vinni, tejet vinni?”, „Ki segítsen?”. A gyerekeknél is így van. Nagybajomban tartottam az elsősöknek egy órát. Nagy örömömre van, hogy kipróbálhatom ismét a Kodály módszerrel első osztályban azt a zenei oktatást, amit a Kodály iskolámban, közel 40 évig csinálhattam.

És most elsősökkel kezdtem el, és úgy örültem neki amikor, hogy láttam, hogy csendbe felállnak, megtanulták a csendet, hogy már érzékelik azt, hogy ha hallja a tá-t meg a titi-t. S közben észreveszem, hogy a tanár néni, az osztályfőnökük jön egy kisgyerekért, pakolja össze a holmiját, mindenki tudta abban a pillanatban, hogy a kisgyereknek menni kell, mert pozitív valaki a családban.

Ezt is át kell élni a gyerekeknek, és valahogy úgy olyan részvétellel is voltak, meg olyan intelligensen megoldották a kis pici kis eszükkel, korukhoz viszonyítva - fantasztikus élmény volt nekem is, és folytatták az órát.

Riporter:

Azért a zene pont egy olyan része az életünknek, ami ezekben a nehéz időkben talán oldhatja bennünk minden feszültségünket, aminek aztán, mint mentálisan, mint testileg is lehetnek jó hozadékai, nem?

Ani néni:

Igen, a két művészeti iskolás gyerekekkel, a Pálóczi és a Mikrokozmosz iskolában tanuló gyerekekkel, valamint a Liszt Ferenc Zeneiskola művésztanáraival adtunk egy adventi gyertyagyújtásra emlékezve egy koncertet a kórház udvarán. És úgy felsóhajtva szólalt meg Lukács Enikő, hogy „Végre énekelhetek!”. És akik ott páran az ablakból

kinézve hallgatták és olyan hálásan köszönték, hogy valami az életből, az, ami korábban is volt, megjelent megint az életükben. Mert azért tudomásul kell venni, hogy ez a járványidőszak mindenkit egy picit visszafogottá tett érzelmileg is, cselekedeteiben is, és mindenki másképp éli meg, de az arcokon lehet látni, még a maszk mögött is, hogy vágyakozik erre az ünnepre, hogy egy kicsit ebbe a szürkeségbe, ebbe a riadt hetek világába valami csoda érintse meg és tudnak örülni a perceknek.

Riporter:

A karácsony, meg a zene, meg a muzsika, meg az ének elválaszthatatlanok. Ez talán így van időtlen idők óta. Mi ez a viszonyrendszer a kettő között?

Ani néni:

Ugye ezt már régóta mondjuk, hogy egyrészt a zene, az olyan, ha hozzánk elér, olyan zsigerekhez jut el, ami talán semmi más művészettel nem érhető el. És az emberiség kezdetétől fogva biztos, hogy elkísérte az életét, akár, hogyha a madarakat utánozta saját hangjával. Vagy egy szertartás kialakult az örömét kifejezve vagy akár a bánatát. Tehát az mindig, ahogy a munka mellénk szegődött a tapasztalatokkal, úgy mindig velünk együtt maradt a zene. Mert, ha megfigyeljük azt, hogy egy kisgyerek, ahogy a homokozóban játszik és elkezd laláztatni, és csak azon kapjuk magunkat, hogy én is sokszor megfigyeltem még az unokáimon is, hogy úgy laláztat, kíséri önmagát, és olyan boldog.

Gyerekektől is kérdezem, hogy „Gyerekek, előfordul, hogy mentek az utcán és közbe dudorásztok, énekeltek?”, „Hogyne, Ani néni, persze!”. És akkor én is gondolom magamban, hogy jaj, Istenem, akkor hányszor vagyok így! A kórustagok mondják, hogy „Nem tudok szabadulni attól a dallamtól! Haza megyek és állandóan az van a fülembel!”. Az egyház az nagyon jól felkarolta ezt a zeneiséget, az éneklést, mert napjainkban is azért tapasztaljuk, hogy az egyházi közösségekben, akár misén, istentiszteleten mindig az énekszó az domináló.

Énnekem a gyerekkorom jut eszembe. Amikor az éjféli misére mentünk és fázott a kezünk, édesanyám belerakta a sült krumplit, hogy ne fázzon annyira. De azzal a tudattal mentünk, hogy ott megint valami nagy élményhez jutunk. Mint amikor az orgonaszóval megszólalt az embereknek a hangján a Mennyből az angyal, az énnekem örökké a zsigereimben van. Úgy, mintha egy himnuszt hallok. A magyar Himnuszra én nem tudom másképp, csak azonnal felállok és énekelek.

Az ünnepek a zenével együtt teljesednek ki. Akár a népi szokásokat is mondanám, mert az egyházi élet az ugye kialakította magának a liturgiát, akár a húsvétot mondom, a pünkösdöt, vagy a karácsonyt. A néphagyomány az mindig valamivel még kiszínesítette magának az ő örömvilágába, hogy például a karácsonyt is, hogy ha kis Jézust várja. Én gyerekként arra emlékszem, hogy sóvárogva néztem a nagyobb testvéreimet, hogy már öltöznek a betlehemes ruhába, készítik a kellékeket és úgy szerettem volna velük menni. Vagy például az unokáimnál, hogy a Somogy Táncegyüttes tagjai később is felnőtt korukba összetartottak, és karácsony előtt a kisgyerekeikkel is mentek és betlehemeztek, egymáshoz mentek, és én öltöztettem az unokáimat. Pici kis gyerekként úgy készültek rá, hogy oda mehetnek, mert olyan emlékeik voltak erről. És csak annyit mondtak, hogy „Glória, Glória!”. Ez volt az össz szerepük, de boldogok voltak. Erre szükség van.

Riporter:

Mi az, amit karácsonykor Ani néni hallgat otthon? Vagy inkább saját maga énekel a családnak?

Ani néni:

Én gyerekkoromban, erre is még visszaemlékezem, énekeltünk a családdal. Az ismert Mennyből az angyalt, A kis Jézus megszületett, Pásztorok, pásztorok, ezeket mi mind fújtuk, énekeltük. Hát nyilván akkor nem volt lemezjátszó, de még rádió is kezdetben egy-egy volt a faluban, és hát ezeket mi szívesen énekeltük.

Most is hagyománnyá tettük, mert szerintem a legfontosabb a családon belüli szokások kialakítása, hogy amikor csengetünk, akkor utána mindig mi saját magunk énekelünk. És persze később, amikor az ajándékokat bontják, meg hangulatteremtés van, akkor fel szoktunk tenni karácsonyi énekeket. Erre is szükség van.

Riporter:

Ez így van, főleg az idei év után azt gondolom. És reméljük, hogy gyorsan elmúlik ez a fekete felleg a fejünk fölől, és a jövő karácsonyt már úgy ünnepelhetjük, hogy ismét közösen.

Ani néni:

Én nagyon szeretném, hogyha mindig, mindig azt mondom, hogy valami hálaünnepet kellene tartani, ha vége a járványidőszaknak. És valahol úgy összejönni végre, mondjuk a Sportcsarnokban, aki csak szeretne, óvodás, felnőtt, és közösen csak annyit, hogy népdalokat énekeljünk akár. Ha ez tavasszal lesz, vagy nem tudom, de együtt, egyszer csak vidáman énekelhessünk.

Riporter:

Ha már a karácsonnyal zártuk, van olyan dal, amit most megosztana itt velünk szívesen?

Ani néni:

Igazából sok szép ének van, a Mennyből az angyalt azt ismerik a legjobban az emberek, akkor talán azt éneklek.

d

Menny-ből az an - gyal le - jött hoz - zá - tok,
Pász - to - rok, pász - to - rok, Hogy Bet-le-hem - be
si - et - ve men - ve Lás - sá - tok, lás - sá - tok!